

Ks. ERWIN MATEJA, Opole

ŚP. KS. PROFESOR THEODOR MAAS-EWERD (1935–2002)

Znawca ruchu liturgicznego w Niemczech

Znane centrum ruchu liturgicznego, zasłużone w przygotowaniu i wprowadzaniu posoborowej odnowy liturgicznej — opactwo ojców augustianów w Klosterneuburg koło Wiednia było dnia 8 października br. miejscem smutnej uroczystości. Tam bowiem celebrowano liturgię pogrzebową, podczas której pożegnano wybitnego liturgistę ks. prof. Theodora Mass-Ewerda, zmarłego 20 września 2002 r.

Zmarły urodził się 6 lutego 1935 r. w Senden niedaleko Münster w Westfalii. W tym też biskupim mieście kształcił się i przyjął 2 lutego 1961 r. święcenia kapłańskie. Będąc wikariuszem i nauczycielem religii w szkole, podjął na miejscowym uniwersytecie studia specjalistyczne, które uwieńczył obroną pracy doktorskiej w 1967 r. Kolejnym znaczącym krokiem w jego życiu naukowym było uzyskanie tytułu doktora habilitowanego w 1976 r. w swoim macierzystym uniwersytecie. Swoją fachową wiedzę poszerzał, wpatrując się w swego mistrza — jednego z największych promotorów odnowy liturgicznej — prof. Emila Josefa Lengelinga.

Działalność dydaktyczną rozpoczął 1 października 1980 r. w Katolickim Uniwersytecie w Eichstätt, gdzie objął stanowisko kierownika katedry liturgiki. Z tym uniwersytetem był związany przez 20 lat, to znaczy aż do przejścia na emeryturę 1 kwietnia 2000 r.

Jako kapłan i naukowiec, ks. Maas-Ewerd realizował założenie, iż liturgia stanowi fundament chrześcijańskiej formacji i regułę przewodnika w pastoralnej posłudze. Przez wiele bowiem lat łączył funkcję naukowca i duszpasterza, prowadząc podmiejską parafię Buchenhüll.

W środowisku liturgistów niemieckojęzycznych uważany był za najlepszego znawcę historii ruchu liturgicznego w Niemczech i Austrii. Jego wiedza, nie tylko z tego działu, była znana i zgłębiana przez innych przede wszystkim dzięki licznym publikacjom. Jego bibliografia liczy prawie 750 tytułów. Jest wśród nich wiele haseł opracowanych dla *Lexikon für Theologie und Kirche* oraz *Marienlexikon*. Od 1976 r. był aktywnym członkiem Niemieckiego Instytutu Liturgicznego w Trewirze. Jego kompetencje stały się przyczyną powołania go na stanowisko konsultora w Komisji Liturgicznej Episkopatu Niemiec.

Swoim doświadczeniem i wiedzą chciał się dzielić z tymi, którzy sprawują liturgię w wymiarze parafialnym. Duszpasterze zawdzięczają mu wiele, bowiem przekazał im liczne sugestie i praktyczne pomoce jako długoletni naczelny redaktor „Klerusblatt” — czasopisma przeznaczonego dla katolickiego duchowieństwa Bawarii

i Palatynatu. Należał także do zespołu redakcyjnego czasopisma „Bibel und Liturgie”. Jak bardzo zależało mu na tym, by aktualne problemy teologiczne i duszpasterskie były przedmiotem badań uczonych, a ich odpowiedzi mogły docierać do jak najszerzego kręgu odbiorców, świadczy fakt, że założył w tym celu specjalne czasopismo „Extemporalia. Fragen der Theologie und Seelsorge”, ukazujące się w Eichstätt.

Wyrazem dowartościowania jego zasług dla Kościoła i teologii było przyznanie mu przez papieża Jana Pawła II w 1986 r. godności prałata. We własnym kraju doceniono jego wkład w rozwój nauki niemieckiej, przyznając mu w listopadzie 2000 r. Krzyż Zasługi Towarzystwa Zasłużonych Republiki Federalnej Niemiec. W ubiegłym roku został honorowym kanonikiem austriackiego opactwa w Klosterneuburg, gdzie zamieszkał po przejściu na emeryturę. Przyjaciele i znajomi wyrazili swój szacunek dla Profesora, dedykując mu z okazji 65-tej rocznicy urodzin księgę pamiątkową¹.

Podsumowując jego życie, a zwłaszcza jego liturgiczną aktywność, można śmiało powiedzieć, że był to jeden z tych liturgistów, którzy nie tylko znali 16-ty punkt *Konstytucji o liturgii świętej*, ale wiernie starali się realizować jego zalecenia, stawiając naukę świętej liturgii, przedstawiającą misterium Chrystusa i dzieje zbawienia, w centrum swojej działalności.

¹ T. MAAS-EWERD, „*Schon leuchtet deine Krippe auf*“ *Die Feier der Geburt Christi und der weihnachtliche Festkreis in Liturgie und Brauchtum, Festgabe zum 65. Geburtstag des Autors am 6. Februar 2000*, red. F. Trenner, B. Wendel, St. Ottilien 2000.